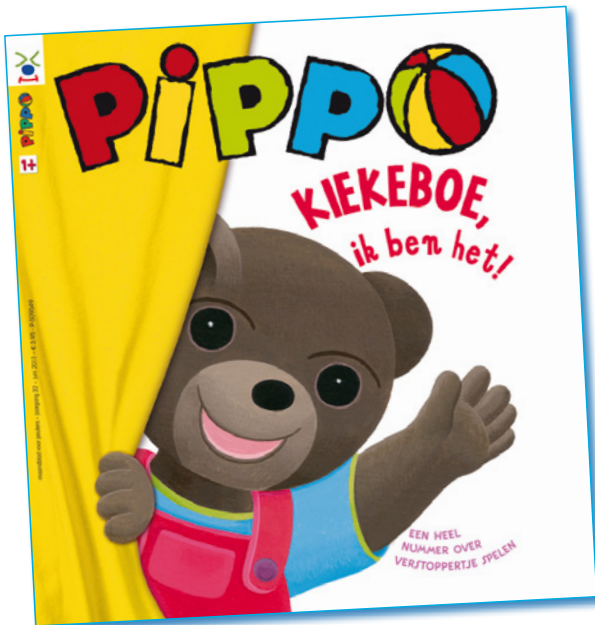

PIPPO'S Speel- & Leerbrief

september 2011

Zelluf doen!

Omdat je in de kinderopvang werkt, weet je als de beste dat elk kind in een fase komt dat hij/zij alles zelf wil doen. En dat je die fase niet kunt tegenhouden of kunt overslaan. Omdat je de hele dag meerdere kinderen begeleidt, moet je weten op welke momenten er voldoende tijd is om kinderen ook echt iets zelf te laten doen. Dat kun je ook sturen. Ouders hebben daar wel eens moeite mee. Hun geduld raakt op als kinderen precies op het drukste tijdstip van de dag zichzelf willen aankleden. Het is de grote kunst om kinderen desondanks experimenteerterruimte te geven. Dan profiteren alle partijen het meest van die stapjes richting zelfstandigheid. In deze PIPPO lees je veel herkenbare verhaaltjes voor zelfstandig wordende peuters: Beertje Bruin kleedt zichzelf aan; aapje Pippo maakt kennis met de crèche en peuter Max wil absoluut niet dat zijn papa hem een jas aantrekt! Ik wens jullie allemaal veel speel- en leerplezier met PIPPO!

Marja Baeten, Redactie PIPPO

Kijk ook op www.pippo.nl of op www.pippo.be Klik op Kinderopvang

Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar

De Speel- en Leerbrief verwijst regelmatig naar het Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar. Dat boek is bedoeld als een naslagwerk en inspiratiebron voor pedagogisch medewerkers in de kinderopvang. De verwijzingen naar het Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar willen laten zien waarom je bepaalde dingen doet of hoe je iets kunt aanpakken.

Meer informatie vind je op www.stichtingbkk.nl.

'Elke maand een tijdschrift met dezelfde figuren die Lis (13 maanden) al na twee keer herkende. Het leuke is dat deze figuren elke maand een nieuw avontuur beleven!'

Angéla, mama van Lis

Leren door meedoen

Behalve spelen 'werken' kinderen ook. Ze willen graag helpen en 'zelf doen'. Het verlangen naar 'zelf doen' lijkt aangeboren. Kinderen leren de vaardigheden door mee te doen met de pedagogisch medewerker. Zo helpt zij het kind te bereiken wat het graag wil. Jonge kinderen zien het mogen helpen bij huishoudelijke taken als een teken van groot worden. Helpen vergroot het zelfvertrouwen van kinderen en het wij-gevoel in de groep.

Uit: Pedagogisch Kader Kindercentra 0-4 jaar.

Beertje Bruin kleedt zichzelf aan

Lees met de kinderen het verhaaltje van Beertje Bruin. Wijs steeds het kledingstuk aan dat Beertje Bruin pakt.

Praat na het lezen over het verhaaltje na. Vraag de kinderen naar hun eigen ervaringen met zichzelf aankleden. Kinderen die de kledingstukken kunnen benoemen, doen dat. Jongere kinderen kunnen ze ook aanwijzen:

- Wie kleedt zichzelf ook wel eens aan? Wat kun je al helemaal zelf aantrekken? Geef elk kind de tijd om op je vraag te reageren. En wijs andere kinderen er eventueel op dat ze moeten wachten tot een ander kind klaar is met antwoorden.
- Wat kan Beertje Bruin nog niet zelf? Wat vind jij moeilijk om zelf te doen? Waar moeten papa of mama of ik jou nog mee helpen? Vraag de kinderen om dat kledingstuk te benoemen en aan te wijzen.

Als je dit verhaaltje nog een keer leest, kun je de jongste kinderen, vanaf 1 jaar, erbij betrekken door vragen te stellen waardoor ze zorgvuldig leren kijken.

- Zoek op elke bladzijde het hemd van Beertje Bruin. Zoek daarna ook de onderbroek (waar is die op blz. 5?), de blauwe broek en de gele bloes.
- Dit verhaaltje kun je ook gebruiken om de kleuren groen en blauw te leren:
 - De onderbroek is groen. Wat is ook groen?
 - De broek van Beertje Bruin is blauw. Zoek nog meer blauwe dingen.

Verschillen

Kinderen verschillen qua tempo en temperament. Als je kinderen de kans geeft in het eigen tempo de dingen te ontdekken en te doen, zullen ze meestal wachten tot ze zich er voldoende zeker over voelen. Dat heeft een uitstekende kwaliteit van hun nieuwe prestaties tot gevolg en helpt hun zelfvertrouwen te ontwikkelen.

Ook qua temperament zijn er grote verschillen. Bijvoorbeeld de houding tegenover nieuwe ervaringen, positief of negatief. Sommige kinderen staan er voor open en zoeken nieuwe ervaringen op. Anderen zijn bang voor alles wat onbekend is en keren zich af.

Bron: Assendorpf, J.B. (2001) en Rothbart, M.K. (2004)

Kleed Beertje Bruin aan

Maak voor elk kind een kopie van de volgende blz. Verzamel lapjes stof of bedrukt papier. Knip die in kleine stukjes zodat kinderen die op Beertje Bruin kunnen plakken. Zo kleden ze hem aan.

Deze Beertje Bruin is aangekleed door: _____

Pippo gaat naar de crèche

Een verhaaltje dat zich uitstekend leent om met de kinderen over hun eigen crèche- en opvangervaringen te praten. Kinderen zullen het heel leuk vinden om te ontdekken dat aapje Pippo, net als zij, naar de kinderopvang gaat!

Lees met de kinderen de letterlijke tekst die bij het verhaaltje hoort. Wijs tijdens het lezen woorden uit de tekst aan. Als je het verhaaltje hebt gelezen, kun je de plaatjes nog een keer bekijken en er vragen over stellen. Richt tijdens het tweede verhaaltje alle aandacht op de situatie waarin de kinderen zelf zitten.

Vraag bijvoorbeeld bij blz. 6:

Tegen wie zegt aapje Pippo gedag als hij hier komt? Bedenk en noem samen met de kinderen om de beurt de namen van de kinderen op de foto's. Aapje Pippo zegt: 'Dag Bertie, dag Anne, dag...'

Bij blz. 7:

Hebben wij ook blokken en pannetjes? Pak ze maar. Kijk eens of ze hetzelfde zijn?

Bij blz. 8:

Lezen wij ook boeken in een leeshoek? Hoe ziet die eruit?

Ga nu samen naar blz. 9

Deze rubriek is nieuw. Hij vervangt de woordkaartjes van Beertje Bruin, maar heeft dezelfde functie. De afbeeldingen die bij het verhaaltje over aapje Pippo te zien zijn, zijn expres gefotografeerd, zodat ze herkenbaarder zijn. Het is de bedoeling dat kinderen de (groene) woorden leren kennen en zeggen.

Wijs de voorwerpen aan en spreek de woorden uit. Nodig de kinderen uit om ze na te zeggen.

Twee bewegingsversjes om na te doen

Op blz. 10-11 en achter op de poster middenin staan versjes die peuters uitnodigen om je na te doen. Grijp die kans! Vooral kinderen die minder gretig zijn, worden vaak door middel van een versje of een liedje aangezet om hun verlegenheid te overwinnen en tóch mee te doen. Probeer het eens!

Tip:

Spreek de woorden in het versje op de PIPPO-poster *klein, klein, klein* zachtjes uit en de woorden *groot, groot, GROOT* harder. Hang de poster met het beweegversje aan de muur. Kinderen herinneren zich het beweegversje en willen het nóg eens doen. Op deze manier kunnen ze ook de ouders laten zien wat ze hebben gedaan. Natuurlijk kun je ook een keer, als er een paar ouders tegelijk zijn, met de kinderen het versje nog eens doen.

* In het versje wordt niet het woord pedagogisch medewerker, maar ouder gebruikt. Dat is omdat PIPPO ook in de thuissituatie gelezen wordt.

De avonturen van Max: Nee, nee en nog eens nee

Lees het verhaaltje van Max en doe daarna met de kinderen het jassen- en mutsenspel.

Bij dit spel kan iedereen laten zien wat hij/zij al kan.

Je hebt nodig: jassen en eventueel mutsen van de kinderen, en een cd met vrolijke muziek.

Leg en hang alle jassen verspreid in de ruimte. Zet een cd op of zing met elkaar een lied, terwijl de kinderen door de ruimte lopen. Zodra de muziek uit is, gaat elk kind naar de eigen jas. Hij/zij trekt de jas aan of houdt hem vast. Als de muziek weer aangaat en opnieuw stopt, zoekt iedereen de bijpassende muts.

Nino gaat van de glijbaan

Zo maak en lees je het verhaaltje:

1. Vouw blz. 13 naar links.
2. Sla blz. 14 ook naar links.
3. Nu ga je het verhaaltje lezen.
4. Je slaat blz. 14 om naar rechts.
5. Daarna klap je blz. 13 open.

Weer naar school en naar de crèche

Lees de tekst en bekijk met de kinderen de laatste bladzijden van PIPPO. Druk voorzichtig de raampjes uit en vouw ze open zodat je naar binnen kunt kijken.

Aan de dreumesen stel je kijkvragen, zoals:

- Zie jij kinderen? Wijs ze maar aan.
- Zie je grote mensen? Wijs ze maar aan.
- Zie je ook dieren? Wijs ze maar aan.

Sommige dieren zijn echt, andere zijn speelgoed.

Misschien kennen de kinderen het verschil?

Praat met de peuters over wat ze zoal zien:

- Wijs een kindje aan dat thuis is. En ook een kindje dat op de crèche is.
- Wijs alle baby's aan. En ook alle grote kinderen.
- Wijs de mama aan die nog niet wakker is.
- Wijs de papa aan die een kopje thee drinkt.
- Wijs het jongetje aan dat nog helemaal bloot is.

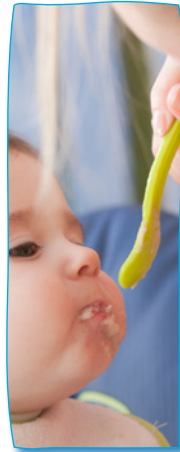
Wat kan een baby zelf doen?

Een handig lijstje met tips per thema!

Eten en drinken

Vanaf dat een kind kan zitten:

- De baby zelf fruithap laten eten. Doe de baby een grote slab voor, geef het een klein beetje fruithap in een bakje en een lepel en kijk wat er gebeurt.
- Laat de baby zelf drinken uit een beker zonder tuit. Water is het prettigst vanwege knoeien en een laagje van 1 cm is voldoende om te oefenen. Bovendien is steeds opnieuw inschenken voor de baby natuurlijk fascinerend om te zien!
- Laat de baby zelf kiezen wat het wil eten door (maximaal) 3 varianten van eten voor te leggen. Verschillende soorten fruit, crackers of broodbeleg enz. Ook als het kind ergens langer naar kijkt dan het andere maakt het een keuze.

Spelen

Vanaf ongeveer 6 maanden:

- Leg (maximaal) 3 speeltjes voor een baby neer als die op de buik ligt en kijk waar de belangstelling naar uit gaat en het mee gaat spelen.
- Speel 'geven en krijgen'. Geef de baby een speeltje, laat hem het onderzoeken en vraag het dan terug. Als de baby het je geeft, bedank je en onderzoek je het speelgoed zelf. Dan vraag je of de baby het weer wil hebben en bied je het aan.
- Als een baby op de buik ligt en gefrustreerd raakt, ga er dan op je buik voor liggen en probeer de baby met woorden te motiveren om zich op te drukken of om te keren. Zo stimuleer je de zelfredzaamheid van het kind en leert het omgaan met frustratie.

een paar minuten later terug om het opnieuw te vragen. De baby zal een 2e of 3e keer zeker naar je toedraaien of zelfs de armen naar je uitstrekken!

- Bied de baby je vingers aan als het in bed of op de commode ligt om zichzelf op te trekken tot zitten voordat je het optilt. Hiermee stimuleer je de rug en nekspieren van het kind, maar ook het zelfbeschikkingsgevoel omdat je de baby de gelegenheid geeft in het eigen tempo omhoog te komen.

Vanaf ongeveer 6 maanden:

- Als je de baby op de commode gaat verschonen na een eetmoment, geef het dan een doekje om zelf het gezicht en de handen schoon te maken.
- Als de baby geslapen heeft, vraag hem dan om zelf de speen aan jou te geven als je de baby uit bed haalt. En als de baby de speen je bij de eerste vraag nog niet wil geven, vraag het dan na een minuut nog een keer.

Verzorging

Vanaf ongeveer 3 maanden:

- Vraag de baby of je het mag verschonen of uit bed mag halen voordat je het wil gaan optillen. Als de baby het hoofd wegdraait, kom dan

Teksten: Marja Baeten. Adviezen voorlezen: Sardes. Adviezen activiteiten baby's en dreumesen: Kijlle Soeting.